

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Teresa Rak
Sędziowie:	SSA Barbara Górczanowska (spr.) SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S. A. w upadłości układowej z siedzibą

w T.

przeciwko Zakładowi (...)i S-ka Spółce jawnej

z siedzibą w K.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 28 stycznia 2016 r. sygn. akt IX GC 1180/14

1. prostuje w komparycji zaskarżonego wyroku nazwy obu stron wpisując jako stronę powodową (...) S. A. w upadłości układowej z siedzibą

w T.”, a jako stronę pozwaną „Zakład (...) i S-ka Spółka jawna z siedzibą w K.”;

2. oddala apelację;

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Barbara Górczanowska SSA Teresa Rak SSA Sławomir Jamróg

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 października 2017r.

Strona powodowa (...) S.A. w upadłości układowej z siedzibą w T. domagała się zasądzenia od strony pozwanej Zakładu (...) i S-ka Spółki Jawnej z (...) w K. kwoty 546.001,57 złotych z odsetkami ustawowymi oraz kosztami postępowania, tytułem zapłaty ceny sprzedanych stronie pozwanej towarów.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 29 września 2014r. sygnatura IX GNc 1079/14 Sąd Okręgowy w Krakowie nakazał stronie pozwanej zapłacić na rzecz strony powodowej kwotę 546.001,57 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty: 53.239,73 zł od dnia 22 stycznia 2012 r., 76.587,81 zł od dnia 29 stycznia 2012 r., 62.808,09 zł od dnia 8 lutego 2012 r., 3.205,26 zł od dnia 19 lutego 2012 r., 31.719,13 zł od dnia 21 lutego 2012 r., 9.197,01 zł od dnia 29 lutego 2012 r., 305.771,54 zł od dnia 20 marca 2013 r., 3.473,00 zł od dnia 17 kwietnia 2012 r. oraz kwotę 14.043 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W zarzutach do nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa zarzucając, że w związku z zawartym między stronami porozumieniem roszczenia powoda nie są wymagalne, a nadto ograniczone zostało jedynie do zapłaty należności głównych. Dodatkowo strona pozwana zarzucała nieprawidłowe wystawienie faktur i niewykazanie, kiedy zostały doreczone.

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Gospodarczy utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty z dnia 29 września 2014 r. sygnatura akt IX GNc 1079/14.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne:

Strony prowadziły współpracę, w ramach której strona powodowa sprzedawała stronie pozwanej towary, których asortyment, rodzaj, ilość, ceny i terminy zapłaty precyzowane były w doręczanych stronie pozwanej fakturach VAT. Wszystkie faktury VAT zostały przyjęte przez stronę pozwaną bez zastrzeżeń w zakresie odbioru ilościowego i jakościowego towarów, i potwierdzone pieczętką o treści: DYREKTOR mgr inż. K. Z. oraz podpisem: K. Z.. Strona pozwana nie wносиła żadnych zastrzeżeń w zakresie wykonania umowy sprzedaży przez stronę powodową. Wobec upływu terminów płatności strona powodowa wezwała stronę pozwaną do zapłaty pismem z dnia 8 lutego 2012r. oraz z dnia 20 kwietnia 2012r. Ponadto strony prowadziły negocjacje w przedmiocie spłaty zadłużenia przez stronę pozwaną, w wyniku których zawarły w dniu 27 kwietnia 2012r. porozumienie płatnicze. W porozumieniu tym strona pozwana uznała w całości dług wobec strony powodowej, a w załączniku nr (...) do porozumienia strony wyszczególniły faktury VAT, które miała zapłacić strona pozwana w terminach i ratach wskazanych w punkcie (...) porozumienia. Strona pozwana zobowiązała się do zapłaty kwoty 676.803,05 złotych brutto, a ponadto K. Z. i B. Z., wspólnicy strony pozwanej, przystąpili do długu określonego w punkcie (...) porozumienia. Strona pozwana uregulowała należności objęte jedynie pierwszymi pięcioma fakturami wymienionymi w porozumieniu z 27 kwietnia 2012r. Strony kontynuowały rozmowy dotyczące zapłaty ceny towaru, w wyniku których strony zawarły w dniu 7 kwietnia 2014r. kolejne porozumienie, precyzując w nim wysokość należności głównej 638.958,31 złotych brutto, płatnej w terminach i ratach wskazanych w punkcie (...) porozumienia, a faktury VAT zostały wyszczególnione w załączniku nr (...). Wspólnicy pozwanej spółki K. Z. i B. Z. przystąpili także do długu określonego w punkcie 1 porozumienia z dnia 7 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy wskazał, że strony łączyły umowy sprzedaży, w wyniku których sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę, stosownie do dyspozycji przepisu art. 535 k.c. Strona powodowa – sprzedawca wykonał w całości zobowiązanie zgodnie z jego treścią, przeniósł na stronę pozwaną – kupującego własność rzeczy i wydał je kupującemu, co zostało potwierdzone na wszystkich fakturach VAT podpisem i pieczętką Dyrektora K. Z. i nie było w żadnym zakresie kwestionowane w zarzutach od nakazu zapłaty. Fakt otrzymania towaru skutkowało powstaniem po stronie kupującego obowiązku zapłaty ceny i to na stronie pozwanej spoczywał ciężar dowodu na okoliczność spełnienia świadczenia wzajemnego, zapłaty należności za zakupiony towar, zgodnie z przepisem art. 535 k.c. w związku z art. 6 k.c. Jednakże strona pozwana nie wniosła żadnego dowodu na okoliczność spełnienia świadczenia wzajemnego, a

nawet nie twierdziła, aby w jakiegokolwiek części zaspokoila roszczenie objęte przedmiotowym pozwem. Potwierdzenia zamieszczone na fakturach przez stronę pozwaną oraz porozumienia z dnia 27 kwietnia 2012r. i 7 kwietnia 2014r. Sąd pierwszej instancji ocenił również jako złożenie przez stronę pozwaną oświadczeń o uznaniu długu.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił zarzutów strony pozwanej dotyczących braku wymagalności należności z tej przyczyny, iż strony w porozumieniu z dnia z 7 kwietnia 2014r. nie dokonały żadnych zmian terminów płatności, a wierzyciel zobowiązał się tylko do wstrzymania działań mających na celu zaspokojenie roszczenia pod warunkiem realizacji treści porozumienia przez dłużnika, zgodnie z treścią punktu (...)i (...) porozumienia. Z treści zawartych porozumień w żaden sposób nie wynika, aby wierzyciel złożył oświadczenie o zrzeczeniu się odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia, czy zwolnił pozwanego z długu.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zostało w całości udowodnione dokumentami prywatnymi stosownie do dyspozycji przepisu art. 535 k.c. w związku z art. 6 k.c. O odsetkach za opóźnienie w zapłacie świadczenia pieniężnego przez dłużnika Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. O kosztach postępowania orzeczono w nakazie zapłaty na podstawie art. 98 § 1 , 3 k.p.c. w związku z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie. Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty z dnia 29 września 2014r. na podstawie art. 496 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła strona pozwana Zakład (...) i S-ka Spółka Jawna w K., zaskarżając go w całości. W apelacji datowanej 30 marca 2016 r., złożonej wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, (karta 178) strona pozwana wnosiła o uchylenie wyroku ponieważ nie była zawiadomiona o rozprawie z dnia 28 stycznia 2016 r. i nie mogła przedstawić Sądowi swoich argumentów. Pozwana podniosła, że nie otrzymała awiza o przesyłce a informacja jakoby adresat nie mieszkał pod wskazanym adresem nie jest prawdziwa. W uzasadnieniu apelacji strona pozwana podnosiła, że porozumienie ze stroną powodową zostało podpisane pod jej presją i nie odpowiada rzeczywistym rozliczeniom. Podniosła też, że strona powodowa nie przedstawiła oryginalnych faktur i nie wykazała kiedy je doręczyła stronie pozwanej.

W piśmie procesowym z dnia 28 grudnia 2016 r. stanowiącym uzupełnienie apelacji strona pozwana zarzuciła:

1. naruszenie prawa procesowego, to jest art. 217 § 1 i 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez pominięcie części postępowania dowodowego i tym samym brak wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności, podczas gdy jedynie dowód z przesłuchania przedstawiciela pozwanej spółki mógłby posłużyć stronie pozwanej celem udowodnienia swoich twierdzeń w procesie i ochrony praw - w sytuacji wiedzy Sądu Pierwszej Instancji o niezbędności tego dowodu wobec jednoznacznych twierdzeń K. Z. i w sytuacji istnienia wątpliwości w zakresie swobody wyrażenia woli przez przedstawiciela strony pozwanej (działanie pod wpływem błędu lub w stanie wyłącającym świadome złożenie oświadczenia woli);
2. naruszenie prawa materialnego, a to art. 84 k.c. oraz art. 86 § 1 k.c. poprzez ich niezastosowanie, w sytuacji, gdy przedstawiciel strony pozwanej został wprowadzony w błąd wywołany podstępnie przez stronę powodową, a polegający na zapewnieniu, iż zawarcie porozumienia płatniczego z dnia 27 kwietnia 2012 roku oraz z dnia 7 kwietnia 2014 roku jest konieczne stronie powodowej jedynie ze względów księgowych i nie będzie wiązało się z dochodzeniem roszczenia przed otrzymaniem zapłaty za usługi strony pozwanej od (...) S.A. w K. - co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania, iż oświadczenia woli z dnia 27 kwietnia 2012 r oraz 7 kwietnia 2014 r., zostały złożone w sytuacji, w której K. Z. mógł złożyć je w sposób swobodnie wyrażający jego wolę zawarcia porozumień;
3. naruszenie prawa materialnego, a to art. 103 w zw. z art. 101 ust. 1 i ust. 2 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego niezastosowanie i oddalenie wniosku o zwolnienie pozwanej spółki od kosztów sądowych w sprawie w całości, mimo istnienia przesłanek do orzeczenia pozytywnego w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych w sprawie w całości - który to zarzut wobec braku możliwości zaskarżenia postanowienia z dnia 22 grudnia 2014 r. strona pozwana zgłasza w niniejszej apelacji;

4. naruszenie prawa procesowego, to jest art. 394 § 1 pkt 2 oraz art. 328 § 1 w zw. z art. 361 k.p.c., polegające na braku wyrzeczenia co do złożonego wniosku o zwolnienie strony pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych ponad obowiązek uiszczenia opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty, zaś przy uznaniu fikcji prawnej istnienia orzeczenia oddalającego wniosek strony pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie - brak uzasadnienia takiego orzeczenia, który to fakt uniemożliwił wniesienie skutecznego środka odwoławczego od takiego orzeczenia, co z kolei pozbawiło stronę pozwaną dwuinstancyjnej drogi sądowej w postępowaniu wywołanym wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie w całości.

Wskazując na powyższe zarzuty strona pozwana wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania w pierwszej instancji według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego; ewentualnie - w razie uznania, iż sprawa wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości lub znacznej części - o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu; zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Ponadto strona pozwana wносиła o przeprowadzenie przed Sądem Apelacyjnym dowodu z przesłuchania przedstawiciela strony pozwanej, K. Z. na okoliczności wskazane w zarzutach od nakazu zapłaty, to jest zawarcia wskazanych przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku porozumień płatniczych pod wpływem błędu lub w stanie wyłączającym świadome złożenie oświadczenia woli - a także całokształtu współpracy ze stroną powodową i sytuacji pozwanej spółki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest pozbawiona uzasadnionych podstaw. Podniesione w niej zarzuty są nietrafne i nie wykazujące wadliwości wydanego wyroku.

Odnosząc się na wstępie do braku należytego zawiadomienia strony pozwanej o terminie rozprawy w dniu 28 stycznia 2016 r., na której zapadł zaskarżony wyrok, to okoliczności z tym związane zostały przez Sąd pierwszej instancji rozpoznane w związku z wnioskiem o przywrócenie terminu. Należy tylko zwrócić uwagę, że Sąd Okręgowy przyjął skuteczność zawiadomienia o terminie rozprawy albowiem dysponował adnotacją na zwróconej przesyłce, iż adresat nie mieszka pod wskazanym adresem (karta 160), przy braku informacji o zmianie adresu strony pozwanej. Taka sama adnotacja została przez doręczyciela zamieszczona na przesyłce zawierającej odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 12 listopada 2015 r. oddalającego zażalenie pozwanego na postanowienie w przedmiocie odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu (karta 162). Przesłuchany w postępowaniu dotyczącym wniosku o przywrócenie terminu, doręczyciel K. K. zeznał, że wymieniona adnotacja spowodowana była brakiem skrzynki pocztowej z numerem 19, w której mógłby umieścić awizo (karta 230-231). Sąd Okręgowy, dysponując dwoma przesyłkami z wymienionymi wyżej adnotacjami, nie miał zatem podstaw, by uznać w dniu 28 stycznia 2016 r., że do skutecznego zawiadomienia nie doszło i odstąpić od przeprowadzania rozprawy.

Pomimo braku w tym przedmiocie stosownego zarzutu, Sąd Apelacyjny obowiązany był rozważyć, czy powyższa okoliczność doprowadziła do nieważności postępowania na skutek pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw (art. 379 pkt 5) k.p.c.). W zakresie pozbawienia strony możliwości obrony jej praw jako przyczyny nieważności postępowania, mieszczą się tylko te przypadki, gdy strona na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, nie mogła brać udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, jeżeli skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte na następnych posiedzeniach wyznaczonych na rozprawę przed wydaniem wyroku w danej instancji. Pozbawienie strony możliwości obrony jej praw, aby mogło stanowić przyczynę nieważności, musi być całkowite i w sposób bezwzględny wyłączające możliwość obrony. Ta podstawa nieważności nie zachodzi w razie utrudnienia stronie popierania przed sądem dochodzonych roszczeń lub zarzutów (wyr. SN z 24.1.2013 r., II CSK 279/12). Pozbawienie strony możliwości obrony oznacza sytuację, w której sąd nie powinien w ogóle przystępować do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Należy je oceniać przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy.

W niniejszej sprawie nie można jednak przypisać uchybienia Sądowi pierwszej instancji ani też nie sposób przyjąć, by Sąd naruszył konkretny przepis kodeksu postępowania cywilnego. Strona pozwana nie wykazała też, by na rozprawie w dniu 28 stycznia 2016 r. zamierzała powołać i mogła to uczynić, takie twierdzenia i dowody, które w sposób istotny wpłynęłyby na stanowisko Sądu Okręgowego i zmieniły treść rozstrzygnięcia. Zważywszy, że niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu nakazowym, procedowaniem Sądu na rozprawie mogły być objęte tylko takie okoliczności, które zostały powołane w zarzutach do nakazu zapłaty, co zostanie rozwinięte poniżej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy, w ramach materiału dowodowego udostępnionego przez strony, poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, wyrażając oceny, które nie pozostają w sprzeczności z zasadami logiki rozumowania czy doświadczenia życiowego i nie wykazują błędów natury faktycznej. Wbrew zarzutom apelacji, dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodów nie nasuwa zastrzeżeń, gdyż nie wykracza poza uprawnienia wynikające z przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Zarzut, niejako niewszechstronnego („pominięcie części postępowania dowodowego”) rozważenia materiału dowodowego, jest nieuzasadniony. Sąd Okręgowy odniósł się bowiem do wszystkich dowodów, jakie w sprawie były przeprowadzone i opierał się na całokształcie tego materiału, złożonego wyłącznie z dokumentów. Innych wniosków dowodowych strony nie składały w toku postępowania. W tych okolicznościach zarzut naruszenia art. 217 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. jest całkowicie chybiony, w szczególności jeśli odnosi się do nieprzeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron. Powołany przez pozwanego przepis art. 217 k.p.c. określa czasowe ramy powoływania przez stronę okoliczności faktycznych i zgłaszania wniosków dowodowych, przy czym § 1 przepisu odnosi się do stron procesowych, określając ich uprawnienia i obowiązki w postępowaniu dowodowym. Nakłada na nie, między innymi, obowiązek przytaczania okoliczności faktycznych i dowodów w określonym czasie i pod określonymi rygorami procesowymi. Nie odnosi się do sądu i nie określa jego uprawnień ani obowiązków, a zatem nie może być przez sąd naruszony, podobnie jak i art. 227 k.p.c., który określa jedynie jakie fakty mogą być przedmiotem dowodu. Natomiast postacią naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. może być niezasadne w okolicznościach sprawy pominięcie środka dowodowego powołanego przez stronę (wyr. SN z 28.4.2006 r., V CSK 191/05), jednakże strona, która nie zgłasza wniosków dowodowych, nie może skutecznie w postępowaniu odwoławczym zarzucać naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. Strona pozwana ani w zarzutach do nakazu zapłaty ani też w toku postępowania nie zgłaszała żadnych wniosków dowodowych, w tym dowodu z przesłuchania stron, zatem o niezasadnym pominięciu tego środka dowodowego nie może być mowy.

Należy podkreślić, że w sprawach cywilnych nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 k.c.). Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez strony jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze. Nie jest on bowiem co do zasady władny zastąpić własnym działaniem bezczynność strony (wyr. SN z 5.11.1997 r., III CKN 244/97, OSNC 1998, Nr 3, poz. 52). W niniejszej sprawie taka szczególna sytuacja nie zachodzi, tym bardziej, że sprawa dotyczy profesjonalistów działających w obrocie gospodarczym. Ponadto należy zwrócić uwagę, że dowód z przesłuchania stron, co do którego zgłoszony został omawiany zarzut, jest dowodem posiłkowym, dopuszczalnym tylko wtedy, gdy nie można istotnych dla sprawy okoliczności wyjaśnić innymi dowodami, a w szczególności dowodami z dokumentów i zeznaniami świadków. W sytuacji, gdy pozwany żadnych dowodów nie zgłaszał, do przeprowadzenia z urzędu dowodu z przesłuchania stron nie było żadnych podstaw. Nie można także nie zwrócić uwagi na to, że zarzuty do nakazu zapłaty nie zawierały żadnych twierdzeń dotyczących braku swobody wyrażenia woli przez przedstawiciela strony pozwanej (działanie pod wpływem błędu lub w stanie wyłączającym świadome złożenie oświadczenia woli), na co strona pozwana powołuje się dopiero w apelacji. Jak wyżej zaznaczono, niniejsza sprawa rozpoznawana była w postępowaniu nakazowym, a stosownie do przepisu art. 493 § 1 k.p.c. pozwany już w zarzutach musi przedstawić wszelkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie. Sąd pomija twierdzenia i dowody, których strona nie powołała w zarzutach od nakazu zapłaty, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w zarzutach bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Strona pozwana takich okoliczności nie przedstawiła ani tym bardziej ich nie uprawdopodobniła, nawet w apelacji. Doręczając stronie pozwanej odpis pozwu wraz z nakazem zapłaty Sąd pierwszej instancji zamieścił informację o powyższych wymogach, określając także rygor pominięcia później zgłoszonych okoliczności faktycznych i dowodów. Dodać należy, że przedstawiciel strony pozwanej nie stawiał się także na rozprawie apelacyjnej w dniu 18 października 2017 r. (karta 308), pomimo skutecznego doręczenia zawiadomienia jej pełnomocnikowi. Wprawdzie w dniu 12 października 2017 r. strona pozwana wypowiedziała pełnomocnictwo radcy prawnemu, wnosząc o ustanowienie jej pełnomocnika z urzędu, a następnie składając wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego od rozpoznania niniejszej sprawy, jednakże w interesie strony było uczestniczyć w rozprawie gdyż nie stanowiło to przeszkody w przeprowadzeniu rozprawy i rozpoznaniu sprawy. Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został bowiem w dniu 17 października 2017 r. odrzucony jako złożony ponownie w postępowaniu apelacyjnym (poprzedni został oddalony postanowieniem z dnia 18 czerwca 2015 r. – karta 134) a wniosek o wyłączenie sędziów został zwrócony zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 17 października 2017 r. (karta 303).

Odnosząc się do zarzutu naruszenie art. 84 k.c. oraz art. 86 § 1 k.c. poprzez nie uwzględnienie, że przedstawiciel strony pozwanej podpisując porozumienia z dnia 27 kwietnia 2012 roku oraz z dnia 7 kwietnia 2014 roku działał pod wpływem błędu, należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy nie miał najmniejszych podstaw do zastosowania wymienionych przepisów wobec treści zarzutów, na co wskazano powyżej. Nawet jednak gdyby strona pozwana mogła się na tę okoliczność powołać na rozprawie w dniu 28 stycznia 2016 r., to nie sposób uznać ją za mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia. Zwrócić bowiem należy uwagę na treść art. 88 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu bądź podstępnie następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie w ciągu roku od wykrycia błędu, w przeciwnym razie uprawnienie to wygasa. Strona pozwana żadnego oświadczenia na piśmie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczeń woli stronie powodowej nie złożyła a gdyby nawet przyjąć, że takie oświadczenie może stanowić apelacja strony pozwanej z dnia 30 marca 2016 r. (karta 178), chociaż byłaby to zbyt daleko idąca nadinterpretacja, to i tak oświadczenie to byłoby spóźnione. Odpis pozwu oraz nakaz zapłaty z dnia 29 września 2014 r. został stronie pozwanej doręczony w dniu 31 października 2014 r. (karta 56). Strona pozwana twierdzi, że błąd jego przedstawiciela polegał na zapewnieniu go przez przedstawiciela strony pozwanej, że przedmiotowe porozumienia potrzebne mu są do własnych celów i nie będą stanowić podstawy roszczeń. W takiej sytuacji niewątpliwie już w dacie otrzymania odpisu pozwu strona pozwana dowiedziała się o swoim domniemanym błędzie, a po upływie roku od tej daty, jej uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych oświadczeń woli wygasło. Złożenie oświadczenia po upływie tego terminu było nieskuteczne a tym samym badanie okoliczności związanych z podpisaniem porozumień pod wpływem błędu przedstawiciela strony pozwanej K. Z., było zbędne. Z tych też względów jego przesłuchanie przed Sądem drugiej instancji nie było uzasadnione, co stanowiło podstawę pominięcia tego środka dowodowego, niezależnie od rygorów określonych w art. 381 k.p.c. .

Dodać należy, że zapewnienie, że przedmiotowe porozumienia konieczne są stronie powodowej jedynie ze względów księgowych i nie będą się wiązały z dochodzeniem roszczenia przed otrzymaniem zapłaty za usługi strony pozwanej od (...) S.A. w K., mógłby być co najwyżej uznany za błąd w pobudce, który opisuje mylne wyobrażenie dotyczące aktualnych lub przyszłych okoliczności, nieobjętych treścią dokonywanej czynności, ale przesądzających o decyzji o jej dokonaniu). Taki błąd, traktowany jako przeciwieństwo błędu co do treści czynności prawnej nie stanowi – jak się powszechnie przyjmuje – błędu doniosłego prawnie. Strona pozwana nie kwestionuje przecież, że przedmiotowe porozumienia podpisała ani też tego, że była zobowiązana do zapłaty stronie powodowej wymienionych w tych porozumieniach kwot. Powoływała się jedynie na niewymagalność wierzytelności i na brak podstaw do dochodzenia przez powoda odsetek za opóźnienie, które porozumieniem nie były objęte.

W świetle powyższego oraz ustalonego przez Sąd Okręgowy stanu faktycznego sprawy, stanowisko strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie. Wbrew zarzutom apelującego z porozumień tych nie wynika fakt zrzeczenia się przez stronę powodową dochodzenia odsetek za opóźnienie w zapłacie należności. W porozumieniu z dnia 7 kwietnia 2014 r. (karta 46) strona pozwana uznała w całości swoje zadłużenie wobec strony powodowej na kwotę 638.958,31 zł brutto, a także z tytułu ustawowych odsetek za opóźnienie w zapłacie należności, których termin zapłaty został określony w załączniku nr 1 (karta 48). Przedstawiciel strony pozwanej ani wymienionych w porozumieniu kwot wynikających

z konkretnych faktur ani terminów ich zapłaty nie kwestionował ani ich nie podważał. Jedynie w przypadku terminowego realizowania porozumienia strona powodowa zobowiązała się do wstrzymania się z podejmowaniem dalszych działań zmierzających do uzyskania zaspokojenia a jest bezsporne, że strona pozwana należności objętych porozumieniem nie zapłaciła, co jest równoznaczne z nierealizowaniem porozumienia. Podniesiony w zarzutach do nakazu zapłaty zarzut, że objęte porozumieniem należności są niewymagalne, jest całkowicie chybiony, a nadto sprzeczny z innymi zarzutami.

Zawarcie przez strony przedmiotowych w sprawie porozumień niewątpliwie stanowiło uznanie właściwe wierzytelności, będącą umową jednostronnie zobowiązującą, w której pozwany dłużnik potwierdził swe zobowiązanie, zasadniczo mając na celu jego ustalenie a także zabezpieczenie zapłaty. Uznanie własnego długu przez pozwanego stanowiło bowiem punkt wyjścia dla dalszych ustaleń w zakresie warunków i terminów zapłaty. Tego rodzaju uznanie prowadziło do przerwania biegu przedawnienia objętych nim roszczeń, stosownie do art. 123 § 1 pkt2) k.c.

Zupełnie niezrozumiały jest ujęty w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego zarzut naruszenia art. 103 k.p.c. oraz braku wyrzeczenia co do wniosku o zwolnienie strony pozwanej o zwolnienie jej od kosztów sądowych. Treść zaskarżonego wyroku ogranicza się bowiem do utrzymania w całości w mocy nakazu zapłaty z dnia 29 września 2014 r. sygnatura akt IX GNc 1079/14, zaś rozstrzygnięcie o kosztach procesu na rzecz strony powodowej zawarte jest w nakazie zapłaty i uzasadnione wynikiem sprawy. Kwestia zwolnienia strony pozwanej od kosztów sądowych była rozpoznawana przed wydaniem wyroku i w odniesieniu do opłaty od zarzutów uwzględniona. Dodać należy, że strona pozwana została także zwolniona od opłaty sądowej od apelacji, zatem nie ma ona żadnego interesu, by te rozstrzygnięcia kwestionować.

Reasumując, uwzględnienie nie powództwa przez Sąd Okręgowy i utrzymanie wydanego w sprawie nakazu zapłaty było uzasadnione, zatem apelacja podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. W komparycji zaskarżonego wyroku sprostowano nazwę obu stron postępowania, a to na zasadzie art. 350 § 1 k.p.c.

SSA Sławomir Jamróg	SSA Teresa Rak	SSA Barbara Górczanowska
---------------------	----------------	--------------------------